

СЕКЦІЯ 7. ФІНАНСОВІ ЧИННИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бардовська Д.С.,
здобувачка вищої освіти обліково-фінансового факультету
Науковий керівник: **Мікуляк К.А.,**
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ

Бюджетний кодекс України визначає міжбюджетні відносини як відносини між державою та територіальними громадами, що спрямовані на забезпечення відповідних бюджетів певними фінансовими ресурсами, які, своєю чергою, необхідні для дотримання функцій, встановлених Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами України. Метою регулювання міжбюджетних відносин є дотримання відповідності повноважень на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами за бюджетами, та фінансових ресурсів, які мають забезпечувати виконання цих повноважень.

Актуальність дослідження міжбюджетних відносин у контексті воєнного стану обумовлюється необхідністю адаптації бюджетних процесів до нових умов. Це вимагає аналізу впливу воєнного стану на міжбюджетні трансферти, а також розробки механізмів забезпечення фінансової стабільності регіональних та місцевих бюджетів в умовах підвищеної невизначеності та ризиків. Таке дослідження сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних коштів та забезпеченню стійкого розвитку територіальних громад в умовах нестабільності.

Міжбюджетні відносини в Україні є ключовим компонентом фінансової системи держави, який забезпечує взаємодію між державним бюджетом та бюджетами різних рівнів, включаючи місцеві бюджети та бюджет Автономної Республіки Крим. Відповідно до ст. 81 Бюджетного кодексу України, ці відносини спрямовані на надання фінансових ресурсів, необхідних для виконання функцій, визначених Конституцією та законами України. Основною метою регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення відповідності між бюджетними повноваженнями на здійснення видатків та наявними фінансовими ресурсами [1].

Тема міжбюджетних відносин є надзвичайно актуальною з кількох причин:

1. Реформи децентралізації. Останніми роками в Україні активно проводяться реформи децентралізації, які передбачають передачу значної частини повноважень та фінансових ресурсів від центрального уряду до місцевих громад. Це створює нові виклики для ефективного розподілу ресурсів та забезпечення фінансової стабільності на місцевому рівні.

2. Воєнний стан та надзвичайні обставини. Введення воєнного стану в Україні у 2022 році відповідно до Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 р. №64/2022 значно вплинуло на бюджетне законодавство та міжбюджетні відносини. Надзвичайні обставини вимагають адаптації бюджетних процесів та розробки нових механізмів міжбюджетних трансфертів для забезпечення стабільності фінансової системи держави [2].

3. Необхідність прозорості та ефективності. Забезпечення якісних, простих та прозорих механізмів надання міжбюджетних трансфертів є важливим для підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Це сприятиме більш раціональному розподілу ресурсів та зменшенню корупційних ризиків.

4. Економічна стабільність і розвиток. Міжбюджетні відносини впливають на економічну стабільність та розвиток територіальних громад. Ефективне управління фінансовими ресурсами сприяє забезпеченню стійкого соціально-економічного розвитку, що є особливо важливим в умовах підвищеної невизначеності та ризиків.

5. Правова база та регулювання. Вивчення правової бази та механізмів регулювання міжбюджетних відносин дозволяє виявити недоліки та розробити рекомендації щодо їх усунення. Це сприяє покращенню законодавчої бази та підвищенню ефективності бюджетного процесу.

Міжбюджетні відносини є економіко-правовою категорією, що пов'язана з розмежуванням та правовим закріпленням видаткових повноважень і доходів за кожним рівнем влади, а також з передачею коштів у формі міжбюджетних трансфертів [3].

Зважаючи на вищезазначені фактори, дослідження міжбюджетних відносин в Україні є актуальним та необхідним для забезпечення фінансової стабільності держави, ефективного використання бюджетних коштів та стійкого розвитку територіальних громад в умовах децентралізації та надзвичайних обставин.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#n3296>.

2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

3. Дмитрик О. О., Алісов Є. О., Кобильнік Д. А. Фінансове право: підручник; за ред. О. О. Дмитрик. Одеса : Видавництво «Юридика», 2022. 466 с.

Бойко К.О.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Науковий керівник: **Мікуляк К.А.,**
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ФІНАНСОВИЙ РИНОК ПІД ВПЛИВОМ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

За останні роки фінансовий сектор України зазнав значних змін. Сучасні тенденції розвитку українського фінансово-кредитного сектору економіки, як у якісному, так і в кількісному аспектах, а також їхні перспективні позитивні зміни здебільшого визначаються швидкістю та ефективністю впровадження інноваційних фінансових продуктів та технологій у вітчизняний бізнес. Зміни в кредитно-фінансовій сфері України призвели до високого рівня зміни динаміки фінансових ринків країни, включаючи перерозподіл ринкових часток між їх учасниками, швидке зростання кількості суб'єктів, модернізація системи державного регулювання та нагляду, що створює додаткові стимули для оновлення та покращення спектра надання фінансових послуг для користувачів [1].

Фінансова система тісно пов'язана з процесом відтворення, оскільки через неї забезпечується виробництво валового внутрішнього продукту (ВВП) та розподілу й перерозподілу його вартості. Функціонування фінансової системи, яке базується на кругообігу грошових коштів, спрямоване на створення покращення сприятливих умов для суспільного виробництва. Основними завданнями, які вирішуються в процесі функціонування фінансів як суспільного інституту, є:

- мобілізація та оптимальне розміщення грошових коштів, необхідних для забезпечення виробництва певного обсягу валового внутрішнього продукту (ВВП);
- створення страхових фондів для покриття втрат грошових коштів та доходів, а також для забезпечення максимальних можливостей використання коштів цих фондів у кругообігу ресурсів;
- досягнення максимальної ефективності використання наявних грошових коштів шляхом вибору раціональної структури фінансового забезпечення;